

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 4. Opus hoc Iacob eleganter descriptsit somno leonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](#)

542
noſter, cum auem illa ſit infirma, debilis & corruptibilis ad primam gladij educationem, deſtruitur: unde illi perſone omnino ei imposſiblē reuertit, ut eam denuo in vaginam recludat. Porro gladius humanitatis Christi, ita fortiter diuina perſone innitebat, ut numquam ab ea diſcelleret: & ſicut hinc perſona tan-
ta vigeat potenter, piauit, quæ gladium edaxit,
& de vagina prouulit.

V.
Christus ipſe po-
tuit ani-
mam suam.

Non eſt cui vel me ſimiliſ: non enim noſip-
ſi gladium edacimus foias, nec animam de cor-
pore extrahimus, ſed huic eam eliciſ inimicus,
illi glans plumbi, altera febris, alijs gladii
&c. Porro Christo animam non eduxerunt inimici,
noſtormenſ: quantumlibet enim haec
grauiſ fuſſent, & illi quidlibet effeſſent, ſi ipſe
reuiuifet, mortuas animas fuſſerit; ſic namque
procellatur hiſ verbi: Nemo illis tam a me, *sed*
ego ponit eam a meſipſi &c. Et puerum habeo
terram ſumendam eam. Hoc inquit Evangelium,
quando ipſam mortem Christi ſcribitur: E-
misi spiritum. Ipſe illam cauſe & edoxit, non
biſ ancem educit & euclit vel iniuit, iux-
ta illud Davidis: Exibiſſimur: & nullus
ea pravaſ potefate quando caput illi am-
putatur, vel ab inſirmitate ad ultimam deduci-
etur meiam, qua animam ſicut in corpe
retineat: ſic enim audio Spiritum Sanctum
afferentem: Non eſt in potestate hominiſ pre-
bere, ſpirituim, nec habet potestatam in die mori-
tati, Christo potefas ad omnia ſuit eminenter
piauit.

Imo & ipſe videtur hoc agnouisse Centuri-
vir in ſtrigendis gladiis exercitatus: quandoq[ue]r
dem Christum cernens expirantem modique
confiderans quo moriebatur, hanc veridicam
remiſſionem conſiſſionem: Vnde filius Dei erat ipſe.
Nullo nego delliſi affliti dignofcere quin-
nam foris ſi polleſque viribus, ſi canum
vident eum edacinem gladium, etenim rectors
& imbelli animi gladii ſtrigendi inexperius
hac occatione turbatur, animus illi languet,
elle Dei color immutatur, fervor frigescit, portio roreſ
agnoue-
rit, in uno euclis cordis illius magnanimi-
ta innotefat. Nos vi ignauit & clombi ad eua-
ginationem anima de corpore, conuictu per-
cellimur, & timore obrigelimus, ſenſibus
dolitumus, glorpela intercipitur, ut vires non
ſint vel in meo verbo exprimendo, verumq[ue] in
Christo cantus ſuit animus tantumque roſor, ut
vi illa hora extrema clamorem eliderit vehe-
mentem, eo plane modo, quo Dux rebuit illi-

mos, qui pariter matum adiungido, &
hoſtem ita vociferatur ut cum in terra gla-
frena & ſuperet. Hoc Centruſ confit
quando Christum adiūtū ſic reclamarem, et ce-
colligere diuīnam hic lateri virtutem.

Christum igitur attende moſitem: quan-
tus enim gladius extra vaginam foris eſit,
& altera pars ab alio longe diſt, poro-
li perſona vita, ſua virtute ac fortitudine:
na vna gladium & altera vaginam complice-
ret enim anima longe diſtare a corpore, n-
que ab una parte corpus iaceat in mundo, &
ab altera parte anima eſet in limbo, atque
quamlibet eorum ſuſtentarabat prius. Vnde
autem: vitramque enim partem ſia copula-
tione hypothalastica, & vitramque latrata
ſubſtientia ſua diuina, iuxta communem
Theologam axiomam Dioſ Damascen. Quod
ſemel affirmat, nunquam dimittit. Vnde Damascen
Thomas Theologia ſecretorum ſcretorum pro-
fundissimum ſit ac: corpus Christi memori
ideum fulle quod vitrum & quia mortuum iam
habebat elle quod vitrum ob ſubſtientiam diu-
nam: eadem enim perſona que dabit illi vani-
ti & animam in te habenti, elle: enim inno-
bat illi poſtmodum mortuo, elle. Mane-
igitur perſona diuina, vita habet & potest
reuerterat gladium in vaginam redi-
bi namque homo fuerit, fuit & Den. In (v)
cum Apoftolo loquacij p[ro]creacionis ex ipso na-
tate, ſed non ex viritate D[omi]ni. Hoc inquit expatit
David illo verbo: Exaltat Deus Mominu[m]
homo, ſed attende quod elle habet D[omi]n[u]m
et propria virtute refuſatur.

§. 4. Opus hoc Jacob eleganter deſcriptiſ ſent
leo iiii.

Q. Vam accurate declarauit hoc Panichus
Iacob in illa benedictione opam impo-
nit filio suo Iude, ut committat la-
gio adiupicari: omnes SS. Doctores Damascen
Ambroſius, & D[omi]nus Angeli, & D[omi]nus Chrysostomus, & D[omi]nus Gregorius. At Cum cum ſit &
ſententiam habebat, languentium ac caligineo-
rum corporis oculis intutus, & lac corporis
li illustrat, mentis tamen aciem vita his de-
luminat adhibuit, & ſpiritu plenus per le-
tico Christum intendit ex famili a eius inven-
taciorum: De Iuda erit q[uod] Domus agnoscit
at D. Paulus: Ad prelatoſ aſſentis illi in se
quiescens accubuit ut leo, & quaj locis, quae ſe-
quuntur

Quia eis quoque cum delineas! P. i-
stis vocat enim catulum leonis; ut noscar pra-
fun PP; et diuina filij Dei declarat naturam
veremque esse diuinam; q; od illi Pater suis z-
tamen dicit per veteram generationem: sicut
enim canis filius est leonis; & hoc plo verum
coincidit esse leonis, verumque naturam leoni-
*ram: si Verbum certum Reges prece-
*ps (inquit D. Amb. & Ecclesias) Deus de Deo,**

nam de leonum. Denique vero deus deus vero. Quia
reco dicitur erat Aris, quod sicut catulus
licet filius est leonis, minor tamen est leone parte
fons. Chrestus cum filius est catulus, minor
est fons, hanc praevidentem cum D. Amb. pro-
priae calamitatem, quem primo dicit. Ca nunc
bini, quo vere filium esse demonstraret, illico
vocum perfectum integrumque leonem At-
testatur vero, quo de lacet aequalitate in par-
ficio naturae, & in ceteris onibus cum Pa-
tri. Dicitur etiam ab illo Catulus leonis, ad vi-
mum illos magnum ex profundis; & enim in-
antis leones viribus prædictis lunt subignoribus;
vide vi riles exprimat eius qui Samson occur-
ritus de illo Spiritus S. Gaius leonis fons &
rapax securis ei. O fili mi robuste, forti & ma-
giisque, inquit Jacob, Ad prædiam ascendisti!

Ere quam nequa civis exprimat alçemis;
illam enim alçem prædam actures de toros
modi cordibus, & dominio, imperio & au-
toritate qua diabolus eam tyrrannus capi-
bit. Hoc ipsum Salvator confirmat: Nusse pri-
ncipia mundi effectus fore: O ego p̄ exal-
tu fuere in terra, omnia traham ad meipsum. Spe-
cias, ut opinor, Apostolus hoc fratagema: Ex-
planis principatus & praefatae ḡo, quam diues,
quam eximia deputatio. Quis effecti, ut tota
ordo Christi subderetur, collaque illi sub-
mittetur. Ut nomine eius excolleteret super om-
ni domum, celestium, terrenorum & inferno-
rum, ut sublimis ille in crux alçemis: Dixi &
re nomen eius, quia Dominus regnauit a ligno Sub-
lato in alem, Domine accubuisse vs leo: Ipse fe-
cerat al fauum compulsa, non num inquam mor-

ta: Non poterit anima mea a me, sed ego posso
ram a me. Quod paulo super us diximus, il-
lam ipsius fidei, quod gladium euaginavt. Et
soluerit se ad quietem mortis compotus: Vs Leo,
Namur de leone naturaliter, quod dormitat a-
periens oculis: quia prægrandes habet, quos pal-
pebre nequeunt cooperire, & quamvis palpe-
bre maxima sunt & illos non valent obdurare;
quia ita longe eius oculi luci exponentur, et
iam dum requiecit. Oculi semper lymphatum

suerunt diuinitatis pouissimum apud Egyptios,
vbi Iacob morabatur, ut profecitur D. Cyril. ^a Lib. 9.
& probat Petrus: h. quia Deo proprium est ^{coos. Iul.}
omnia videre, cuicunque cognoscere. Ea de cau-
la nonnulli sustinent Dei monstra quod Greci
dicitur ^b Lb. 33. id est videre; hoc
etiam Deo proprium credimus omnia videre
& illustrare, unde declaratur illud aliqui de lapi-
de illo oft uito à Deo Zecharia, quod tēp̄m
haberet oculos: Septem oculi super lapidem: ad
diuinitatis per oculis expellitionem, & per nu-
merū septenarium (qui in S. elequo plenitudi-
nem designat & voluntatatem, ut exponunt SS.
P. nominatum autem D. Gregorius) quod in ^{Hs. 33. in}
Christo plenitudo esset diuinitatis, hoc est vera
natura divinitatis, cum omni plenitudine efficiat
esse & perfectionem, quod ait Unico verbo D.
Paul. In ipso iacobitas omnis plenitudo diuinitatis
corporaliter. Dormitio Ch. illus ut Leonis licet
prægrediens fuerit insinuata humanae palpe-
bre, tribulationum, tormentorum, & mortis:
non tamē cooperante vel obdurare valuerunt es-
se diuinitatis, nec vel minimum potuit diuini-
tatis emanare: & in ipsa morte scintilla huius
emanabant, per quas oculi illi deferebantur. Ce-
tatio & cohortis iuxta milites spectaculo solitan-
ter illos exploravint, dicebantque: Eius dicitur ^{Marc. 15.}
erat iste: Vere hic homo iustus erat. Alij Requerer-
banus pertinet petra sua. ^{23. 47. C. 48.}

Non vacat mysterio, sicut notat aquila illa
coelestis, quod Dominus singuli præcepit ⁹
& prævenient mandato sub figura agni de os ex
illo comminueretur; quod non propter agnum, ^{III.}
sed propter mysterium & figuram eius quod fu-
tur erat institutus, nimirum quod in Christi
corpo re nulla omnino ossa confringentur, quod
inter passionis eius miracula vel maximum ce-
leste: etenim videlicet impossibile, tot velberi-
bus, tot collissionibus, tot flagris, tot clausis
perterebrantibus & crevissimis, tam immam fer-

ragine lanceis, nec unum quicquid parvum aut
magnum fusile communitorum, cum tot tamen
tautisque spinis diabolicae eorum perierit, capitis illi et nimis perforatis ipsi autem
latronibus ossa tibiarum fortissima confrege-
rint, quibus velut columnis totum corporis in-
flueret ad fiduciam: Ad lesum autem cum ya- ^{Ioa. 19. 33}
miffent, non frangerunt eius os, sicut etenim eru-
ta, ut ait Ieron: Crux illius cohæsae, marmo- ^{Cant. 2.}
ris. Hoc est fortissimum, inquit D. Gregorius
Nysseus, quia per columnam fortissimo figura-nt.
Non tangatur nec quidem pondum fortissimi di-
uis Christi: etenim eius virtus diuina est: non

ei vel atomus adimatur , nec tenebris os illi
confingatur : hoc est dormire ut Leo . Capia-
tur , ligetur , encelugatur , moriatur , lancea
transficiatur , sepel acer , & sepulchro eius la-
pis molaris superimponatur , non per hoc vires
eius emundatur , immo sic conflat viribus integer ,
sicut lucidi nunc Leonis oculi dormientis:

D. Hier.
In c. 23.
Math. 6.
Tob. 6.

*Quamquam homo si , qui crucifixus est , qui se-
pultus est , qui clausus summo , quem lapis apposuit
cohobet , nomen que soris agnuntur , ostendunt filium
Dei , si fugient , timbra ingenuis , terra commo-
ta , vobis festum , laxa dura , mortui suscitata
Angelorum mysteria , que Deum probabant , in-
quit D. Hieron.*

Porto latet hic & aliud mysterium: Dormiens
accubusisti ut Leo . Mortuus se ipsum non potest
excitare ; quia in le antnam ritamque non ha-
lepsit , & somno excedens , ab illo spes amplius
excitauit , ipse fe fe quietem compont , ipse no-
num capie , & de illo ipso nascitur ita ut si ille
non cum capiat , nullus ei desorit hunc illi pos-
sit ibibere : & quamvis dormiendo perdat sensu
vnum exteriorum corporis . atamen si
cuit interius vita remanserit & anima , hae ope-
ratur per calorem naturalem & vitalem ; & de-
coquens vapores ad cerebrum ascend . nescip-
sum quo sonus suscitatus , unde ait : ad tertiam
vel quartam horam excitavit me : Talem ex-
spectatione expurgatur . Et hoc scipsum
excitare magis proprie conuenit Leoni : eten-
tum nullus est tanta presumens audacia , qui
Leonem andreas suscitare vel mouere dorso en-
tem . Idecirco de Christo dicitur , quod ipse se
ad quietem compotiterit , ipseque mortis som-
num accepterit Ego dominus & somnum rega.
Quod si hoc ex ipso non osterreret velle som-
num hunc capere , impossibile foret ipsum eo
adducere : sicut autem hic somnus Leonis : quia
nemo poterat eum excitare , nisi ipse se exci-
tasset : nam captio somni mortis , & ob-
dormiscente eo quantum sufficiebat ad re-
tex mortis sue confirmationem . ipse est qui se-
ipsum exiret redditum : Exurgat Deus . Ip-
se leipsum suscitat & de sepulchro prodit im-
mortalis : hoc enim sepulchro eius An-
gelus inscriptis Epitaphium : Surrexit , non est
hic .

*Qua de causa dicere potuit . Vates Euange-
listi : Ecce sepulchrum cui gloriosum ; quibus ver-
bis triumphum hunc explicat gloriosum . Di-
tina : plane sunt rationes quas hic pp. adferunt ,*

ob quas dixerit Propheta sepulchrum cui ho-
gloriosum . D. Hieronimus hanc alien . Qua
fultura Domini locutus ab omnibus ratiocinatis
causa sublimationes & igitur omnia Carissima
taturas & que ad mortis opprobrium ceteris
eo momento gloriam eius inscripient , & ip-
se eum honorandum per hoc quod exca-
traxerit imen suum , sol obscurans eti-
tera tremuit , petra scissa sum , temere
confessus est , ipsi evanescit inde mentis
batur percutientes pectora sua : postquam
autem corporis illum Pater honeste sepulchrum
fuerit nouum , illultra , virginem aromati-
cos , odoribusque fragrantissimos &c . Ses
hoc evidenter expoit translatio sepulchri
quam declarat Ducus Chrysostomus in . L.
gauficat Apotholus humiliacionem ad vita
mortem accellisse : Vnde ad mortem , non
autem crucis : quia quod ipsam infecundum
ad eius tendent gloriam & exaltationem &
cum illustres illi viri Ioseph & Nicodemus
sedulo procurarunt , ut digno bogore in tunica
reconderent .

Atamen aliam proferamus rationem prop-
prio nolito conuenientem . Nolum multo
quacumquis illustre , diues , preciosum , kar-
boratum , dici potest hoc nomine Gloriae ,
quod non vilius seruat ignoramus , quam
coruscet illustris , hec sit magnificus ,
areum . Parvoque lapide constructum . Qua
quantum sit illustre , semper huic reser-
vatur Epitaphium : hic uice talis . & illud si-
tacet , eius denotat inluminatam : nam prodi-
sus iacet , vclus , extensus : & lapid , que-
mores in sepulchro capitum deruit , & eis
vinculis constitutum , quem mors depauper-
que ipsa pacifera . At ames Christi ministran-
to ore , cunctisque manus praedictum glo-
riolum : non enim fas est illi hoc infundere Epitaphium : hic iacet : sed : Exerto maxillis .
Si ecclita , sua voluntate a morte protrahit
vires tamen illi tales remanebunt , quibus illa
tam infirme & convulsus , ipsangue his tr-
acta relinquent , seu interficiunt , nam ipsa
autas produxit adeo floridam , ut semper si
de morte triumphatur : crevum Chrysostomum
tra non dominabitur . Ecce Denim de morte et au-
phatore : esse nequit illius viros , robustior ,
potenter , formosior , exstante . His
cantat Ecclesia .

Ille qui clausus lapide,
Cupidoque sub morte,
Triumphans pompa nobili,
Vultus furens de funere.

§.3. Excellentissimum per Resurrectionem Christi
de diabolo triumphauit, quem ita con-
fugit, ut ipse est D. Antonio testatur.

Iam vidimus triumphantorem, potentem adeo
in fortia, ut non sit qui comparetur ei: cum
venis in Deum. Videamus quinam sint illi, de
quibus triumphum agit: nunc populus sit elat-
us, sed que viribus infirmus. Indubitate
cum potestissimi & fortissimi, quos mun-
di emicunt, illi qui exstant de piecebant, &
in triumphum ducebant arrogauissimi: D. se-
parauit inimici eius. Et fugiunt qui oderunt eum &
fuerint. Sicut deficit sumus deficiunt &c. Proh
quoniam punc vestibus mylteria: litteras ipsius ex-
cedunt. Uno fuit ut genera aduerteri ocam, de
quibus triumphus resulit: quidam dicuntur
inimici, quos ipse ut tales habebat: Inimici eius.
Altius quibus odio habebatur: Qui oderunt eum:
quoniam enim haec videantur posse conuerti, et
elle inuictam tuam, & te edilegauant mulatum
intelli distinguiunt: etiam nomen inimici est
restituende in rigore tuarum illis conuenienter
quod se mutuo reciprocè odio persequuntur &
excentur. Attamen verbis odite non est in-
finitum sed tantum alterius denotat partis actionis
quocirca inimici Christi proprias norantur
qui Christum exercerant, & quos Christus
excitauit, & habent reciprocum inter se contra-
netatem. Illi sunt duo, diabolus & mors: idem
et Christus diabolum appellat absolute inimi-
cam: Inimicus horum: & mors à Diu Paulo di-
citur: Inimica mortis, & à Michael: Inimica mea.
Qui Christum abominari sunt, Iudeos sile di-
cunt: nam illi Christum ut ipsam mortem
recuerat sunt, sed non ipse Iudeos. Hoc suppo-
nentes dicitur sunt in triumphum diabolus, mors
& Iudei. Hoc sigillit expeditamus.

Primo: de diabolo triumphum egit, quem
nomine venit luperaturus. O quam forte
afflictus i Forte armatus, die sur à Christo
fortem operari ab inermi, arduam hoc e in
pium & difficile, ut pater in Samfone: nam
cum illi perfiditer Pultibyham quod cum de
fici scirent possent, utique nadum armis, ipse
tamen alii mandibula malleorum interfecit
Hieron. Bapt. dela Naza. Tom. IV.

fortem autem viribus, atque praeponitum,
quis aggredieatur quis superabit? Non est fortis Iob 41.24.
super terram, qui comparetur ei; Dominus Iob
aliter, postquam illum descripsit in figura
balenæ per singula membra, potentiam eius, cor
audaciam, animum; & hic totum in fibi tyran-
nice subiungauerat visuerum, ut Domino Deo
in faciem impudenter obiecere: Circumser- Iob 1.7.
ram & perambulare eam: quia secundum phar-
sim Hebreacan, immo etiam prophetam indicat
se totius esse terræ Dominum, quodigne ut talis
per orbem ambularet, siue in domo sua vel hor-
to, per illum figuratus draconem, quem in Deo au-
dit in fluvio magno jacentem in hac atrocun-
ta verba prouimpencem: Meus est flumen.

Mors humilius tamis erat prædicta viribus ac III.
potentia terribilis, ut ab exordio mundi, ne vel Morsis
vnu manus eius evaserit immortalis quem ipsa potentia
non prosterret: Omnes morimur (aut lap. en- 2. Reg 14.
tissima illa Thecuritis) Et quasi aqua dilabimur. 14.
Quo momento quis in viro concipiebat, immo
antequam nascetur, jam mors suam in illum
extendebat jurisdictionem. Hinc factum est ut
tanta super omnes valeat potestate, ut quem-
admodum ait D. Paul. Regnum mors, &c. etiam Rem 5.14
in eos qui non peccaverunt: quæ verba his con- Epif. 3. ad
formiter expendit D. Hieronymus. O quam fortes
inimici. Illos optimè comprehendit, junxitque
David illis verbis: Inimici eius: quia in se vtroque
plenus de hominibus diuinus erat triumphus
mortis ex parte corporis, diabolo ex parte animæ
& hoc ita generaliter, ut quæ primum quis erat
in viro conceputus, & esse habebat, illum mors
ut suum propter corporis mortalitatem capie-
bat: diabolus autem animæ manus propter pec-
catum incipiebat. Era que hoc in vniuersitate, Ps. 38.49.
sic ut ipse David manifestat: Quis ei bonus qui
vices, & non videbit mortem; erexit animam suam
de manu inferi? Nullus evadere poterat manus
fortissimorum Duxum illorum, nec gigantes, nec
Reges, nec justi, nec Prophetæ, nec Patriarchæ,
etiam si fuissent Abraham, Iacob, Job, &
David: mors de illis triumphabit, quantum ad
corpus, & diabolus ex parte quantum ad ani-
mam: et tamen quilibet vigenter sanctitate,
illos ut captivos suos in limbo detinebat, eo
modo quo S. Scriptura loquitur, vocans patres
illos iustos in limbo, captivos, immo & ipse Da-
eos appellat ipsam captivitatem: Captivam dicit
capturarem. Quem locum D. Paulus explicat.
Et atque haec captivitas nullum originalis peccati
supplicium, iuri naturæ commune per quod
diabolus præceps accepit doctum in totum